

χαρακτήρας, καὶ χάρτην ἀξιόλογον, καὶ νὰ διατάξῃ ἐν γένει τὰ τῆς τυπώσεως μὲ ἀπειρον φιλοκαλίαν, ἐχορήγησεν εἰς τοὺς φιλαναγνώστας ἐν ἐκ τῶν βιβλίων ἐκείνων ἄτινα σπανίως τυπώνονται οὕτω πως ἐν Ἑλλάδι.

—ο—

ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΕΛΙΣΣΑ,

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα.

—ο—

Ὁ Κύριος Ἀναστάσιος Ν. Γούδας ἰατρός, ἀναγγέλλων τὴν ἔκδοσιν ἱατρικῆς ἐφημερίδος, δίδει νέον δαῖγμα τῆς ἀκαμάτου καὶ κοινωνελοῦς δραστηριότητος του. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγκατέλιπε τὰ βάρη τοῦ πανεπιστημίου ὁ φιλόπατρις οὗτος ἀνὴρ δὲν ἐπυσε μέχρι τοῦδε τὴν πατρίδα ὠφελῶν διὰ τῶν ἀξιολόγων του μεταρράσεων τῶν δοκιμωτέρων ξένων ἱατρικῶν βιβλίων. Ὁ Κ. Γούδας, τὴν τε θεωρίαν καὶ τὴν πράξιν του ἐπιδρώσας διὰ μακρᾶς ἐν Παρισίοις διατριβῆς, ἐφ' ἧς ὡς μέλισσα τὰ χρυσιμώτατα ἀπεμάζατο, καὶ εἰς δόκιμον ἰατρὸν μορφωθείς, δὲν ἀφιέρωσεν ὅμως ὅλον ἑαυτὸν μόνον εἰς τὸν ἀπὸ τῆς τέχνης του ἐντιμον πορισμὸν, ἀλλ' ἐμεινε πάντοτε πιστὸς τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐπιστήμης θεράπων, καὶ ἤδη τὴν μεγίστην ἀναδεικνύει αὐτῇ ὑπηρεσίαν, τὴν προκειμένην ἐκδιδὼν ἐφημερίδα. Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ ἱατρικαὶ σπουδαὶ τοσαύτην ἐπιτάσιν ἔλαβον ἐν Ἑλλάδι, ὥστε οἱ ἡμίσεις σχεδὸν τῶν φοιτητῶν τοῦ πανεπιστημίου, εἰς τὴν ἱατρικὴν σχολὴν εἰσὶ κατὰ τεταγμένους. Καὶ μορφοῦνται μὲν οὗτοι διὰ τῆς ἐπιμελείας τῶν καὶ τῶν ἀγώνων τῶν πεπαιδευμένων αὐτῶν καθηγητῶν, εἰς ἰατροὺς χρησίμους, χρησίμους τῷ στρατῷ, χρησίμους ταῖς ἐπαρχίαις, χρησίμους τέλος καὶ τοῖς ἀλλαχοῦ ὁμογενέσιν, οἷς διὰ τῆς παιδείας καὶ διὰ τῆς τέχνης τῶν φέρουσι πολλάκις καὶ ψυχῆς καὶ σώματος θεραπείαν, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των, μεμακρυσμένοι τῶν διανοητικῶν κέντρων, καὶ οἱ πλεῖστοι ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων τῶν μὴ δυνάμενοι νὰ πορίζωνται τὰ νεώτερα καὶ πολυδάπανα τῆς ἐπιστήμης συγγράμματα, ἀδυνατοῦσι νὰ παρακολουθῶσιν αὐτῆς τὴν πρόοδον. Ταύτην λοιπὸν τὴν ἄλλειψιν θέλει θεραπεύσει ἡ ἐφημερίς τοῦ Κυρίου Γούδα, διοχετεύουσα τὰς νέας ἱατρικὰς ἀνακαλύψεις καὶ γνώσεις, εἰς τοὺς παρ' ἡμῖν πολυχρήτους Ἀσκληπιάδας, συντελοῦσα εἰς τὴν ὁσμὴν βελτίωσιν αὐτῶν, ἐξακολουθοῦσα τὴν τοῦ πνεύματος αὐτῶν καλλιέργειαν, καὶ ἐμποδίζουσα τὴν ἐκβα-

ναύωσιν ἣν εἰς αὐτὸ ἐπιφέρει πολλάκις ἡ ἀπλὴ τῆς πράξεως ἄσκησις. Συγχρόνως δὲ θέλει ἀντιπροσωπεύει ἐντίμως καὶ τὰς ἐν Ἑλλάδι ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης γινόμενας προσπάθειας, τὰς ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν πεπαιδευμένων ἰατρῶν παρατηρήσεις, καὶ τὰ τῇ κυβερνήσει ὑποβαλλόμενα ὑπομνήματα κατ' ἐκλογὴν δημοσιεύουσα. Ἡξεύρομεν ὅτι εἰς ἐπιτυχίαν ἐπιστημονικῆς ἐφημερίδος δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ ἀγαθὴ διαθέσις, ἀλλὰ προσηκαιοῦνται καὶ ἄλλαι ἀφρευτικοὶ ἀρεταί, οἷον ἡ κρίσις, ἡ γνώσις, ἡ ἱκανότης. Ἀλλὰ διότι ἡξεύρομεν τοῦτο πεπεισμεθα ὅτι ἡ ἐφημερίς τοῦ Κ. Γούδα παρέχει πάσας τὰς ἐγγυήσεις ἐπιτυχίας, διότι τὰ ἀρχαιότερα αὐτοῦ ἔργα, εἰσὶν ἀποχρῶντα καὶ κρίσεως, καὶ ἐπιστήμης, καὶ ἱκανότητος, δείγματα.

—ο—

ΠΟΙΗΣΙΣ.

—ο—

Ὅταν ἀναγινώσκωμεν τὰ ὥρατα ἐκείνα δημοτικὰ ἄσματα, πολλὰ αὐτῶν πλήρη ἀφελούς χάριτος, πλήρη φυσικῆς καὶ ἀπλάστου δυνάμεως, λέγομεν μὲν πάντες ὅτι ὁ λαὸς εἶναι μέγας ποιητής, ἀλλὰ δυσκόλως ἐννοοῦμεν πῶς τοῦτο γίνεται, καὶ περίεργον εἴμεθα νὰ ἐγνωρίζομεν τὸ ὄνομα καὶ τὸν βίον τῶν μετριοφρόνων ἐκείνων βραβυδῶν, αἵτινες τῆς ἀτομικῆς δοξῆς οὐδόλως τὸ ἐλαττήριον ἔχοντες, ψάλλουσιν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ λαοῦ. Ἴδου, τὸ παραπέτασμα ἀνασύροντες, δημοσιεύομεν ἐνὸς αὐτῶν καὶ ἐν ᾧ ἄσμα, καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὰς περιστάσεις.

Καὶ εἶναι μὲν τὸ ἄσμα τοῦτο οὐχὶ ἐντελῶς ἀπλήχημα τῶν ὁρέων κατὰ τὴν στιχουργικὴν διασκευὴν καὶ τὴν ἐκφρασιν, γίνεται μὲν ἐν αὐτῷ ἐπαισθητὴ ἡ ἀτμοσφαῖρα τῆς πάλης, ἐν ᾗ διατᾶται ὁ ποιητής, ἀλλ' οὐχ ἥττον εἶναι πνεύματος γέννημα οὐχὶ καλλιεργηθέντος, αὐτόματον τοῦ αἰσθήματος βλάστημα, ψυχολογικῶς ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπορρέον πηγῆς ἐξ ἧς καὶ ἐκείνα τὰ ἄσματα.

Ὁ ποιητής αὐτοῦ, ἐκ τινος χωρίου τῆς βορείου Εὐδοίας καταγόμενος, ἤχηλωτίσθη, βρέφος ἐτι μετὰ τῶν γονέων του, καὶ ἀπήχθη εἰς Μακεδονίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα, νεανίας ἤδη, ἀπελευθερώθη, καὶ πεμφθεὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα, διετέλεσεν ὑπὸ κτήνης, προσπαθῶν ἐν ταῖς στιγμαῖς τῆς ἀργίας νὰ μεταλλάξῃ ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις τοῦ μέρους τῆς ἀγωγῆς, τοῦ ἀνηκόντος εἰς ἕκαστον ἄτομον τοῦ λαοῦ.

Ἀλλ' αἱ περιστάσεις μόλις τῷ επέτρεψαν νὰ μάθῃ ν' ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ. Τέλος δὲ, αἰρούμενος ἐπάγγελμά τι μᾶλλον ἀνεξάρτητον τῆς οἰκοτρόφου ὑπηρεσίας, ἐγένετο κουρεὺς, καὶ, τοιοῦτος διατελῶν, συνθέτει ἄσματα οἷον τὸ ἐπόμενον·

Νά, τὸ νερὸ τοῦ αὐλοκροῦ, τὰ χέρτα πῶς τὰ γέρνει,
ἀκούτε τὸ μουρμούρισμα, ἀέρας πῶς τὸ σέρνει
σὲ δροσερὸ τριφύλλι;
Ἐν τέτοια ὄρα μοναχὸς, ὁ κλέφτης πληγωμένος,
εἰς τὸ νερὸ τοῦ ἔρχεται, βαρὺ ἀρματομένος
κοιμῶν ἀπὸ καρποφίλλου.

—0—

Δὲν τοῦ πονῶν ἂν τ' ἄφητε πληγὴν πικρὴν τὸ βόλι,
πονῶν ὅπου τὸν ἄφησαν οἱ σύντροφοί του ὅλοι·
Τοῦ Λάμπρου παλικάρι,
ἀπὸ τὰ βράχη ῥοδουλᾶ, βαρὺ τὸ πατημά του,
καὶ τῆς πληγῆς τοῦ ἔδιδε δροσιὰ τὸν ἔδρωτά του
εἰς τὸ γλωμὸ φεγγάρι.

—0—

Πικρὰ, πικρὰ ἐστέναζε, βαρὺ τὸ στέναγμά του,
ἐσαλεύσαν τὰ στέρια του, καὶ παῖζαν τ' ἄρματα του·
τὸν εἶδα, ματωμένος,
θολὸ τὸ μάτι ἔγυρε στὸ λαδωμένο χέρι·
περνᾶ, εἶπε, ἡ πληγὴ; Μπορεῖ μ' αὐτὸ τὸ κρουιέρη
νὰ γιαντρευθῇ ὁ καυμένος;

—0—

Καὶ τὰ γλοκοχράγματα, ὅταν λαλῇ τ' ἀηδόνι,
νὰ πιάνη πράσινο κλαδί, πρὸ τοῦ νὰ ξημερόνη,
νὰ πέρνη τὴ δροσιάδα,
ν' ἀκούσῃ μιὰ σφυριγματιὰ πρὸ βόλι ἀναιμμένο,
κ' ἀπὸ τουφέκι ἀστραψιᾶς, τοῦ χάρου χαρισμένο,
σὲ χρυσαυγῆς γλωμάδα;

—0—

Ἔτσι τοῦ Δέντου ἔρημος ὁ νοῦς του διαλογίζεται.
Ἐν τὰ ἄρπανά λιμέρια του ὁ σκοτεινὸς πλανιέται.
Ποῦ τὰ συντρόφια πάνε;
Φέρει πικρὰ ἐνθύμησι, ὁ λογισμὸς του φέρει·
τουφέκια δὲν ἀκούθησαν αὐτὸ τὸ καλοκαίρι,
ραχούλαις δὲν βροντᾶνε.

—

Ἀκούει μόνον τὰ ἔρημιᾶς τὰ μουγκριτιὰ τὸ βράδι,
καὶ μαῦρος ὅλος οὐρανὸς, ἀπ' τὸ βαθὺ σκοτάδι·
κάπνισ τὰ δάση δέρνουν.

Παίζουν χαμολυκόπουλα, ταῖς μόναις καρτερᾶνι,
ὅπου κουφέρια ἔρχιζαν, φέρνουν φαί νὰ φᾶνε,
κ' ἀλαφιασμένα γέρνουν.

—0—

Ἔτσι ὁ μαῦρος ἔγυρε στὴ γῇ βαρὺ. σιωπᾶτε!
τὸν πέρνει ὁ ὀλοῦστερὸς ὁ ὕπνος· δὲν κοιμᾶται
στὸ πλάγι τοῦ τουφέκι.
Πέρτουν χαλάζια καὶ νερά, ὅσαις ἀστραψιᾶς βροντᾶει,
κ' ἀπὸ τὰ μύρια κρίματα στέλνει ὁ θεὸς, σκορπᾶει
σιμὰ τ' ἀστροπελέκι.

—

Ὡ νυκτοπόδι κλαύσετε, στοῦ Λάμπρου τὸ λιμέρι,
εἶδε τὸν ἔσκιο τ' ἀρρωστιᾶς ποῦ ἤπιε κρουιέρη,
πῆρε τοῦ χάρου δάψι.
Κ' εἶπετε ὅτ' ἀσυντρόφια του, κάθε καλοκαίρι,
σὲ μιὰ κλησιὰ τῆς ἐρκυζᾶς ἐνε νὰ πᾶν κερὰκι,
ποτὲ κανεὶς μὴ κλάψῃ.

—0—

Γιατὶ ποτὲ δὲν ἄκουσε, διαγγέλλο τὴ βδομάδα.
γιατὶ ποτὲ δὲν ἄναψε, τὴν πατχαλιὰ λαμπάδα,
νὰ φιληθῇ στὸ στόμα·
Μόνον τὸ μαῦρο τοῦ μένει, σιμὰ τὸ καρποφίλλι·
Νά! ἴδετε! πῶς ἐφίλησε τὸ βόλι τοῦ ὅτ' ἀχέλι,
πῶς ἐκλείσει τὸ στόμα!

—0—

Κοιμᾶται, ναί! ὦ μάθετε! ἀκοίμητο τὸ κρίμα!
Κουφέρι δὲν ἐσκέπασε ἐρημοκλήσι· μνημα
κουφέρι δὲν σκεπάζει.
Χάρισμα ἔχει τὸ θουνὸ, δὲν θέλ' ὁ κλέφτης μνημα·
ὅπου τὸν εἶδον τὸ ἄσπερὸ ψυχῆς, θανάτου κρίμα
κοράκι δὲν φωνάζει.

—0—

Μόνον τὴν πρώτην τοῦ Ματοῦ, π' ἀνοίγουν τὰ λουλούδια
Τότε θ' ἀκούσης νὰ λαλῇ τοῦ κλέφτου τὰ τραγεύδ' α,
Βοσκὸς μὲ τὴν φλογέρα,
Ποῦ κατεβαίνει τὸ θουνὸ, βοσκώντας τὸ κοπάδι,
καὶ χαιρετᾷ τὸν ἥλιο· ὅταν κινᾷ τὸ βράδυ,
Ἐμνήσου τὴν ἡμέρα!

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.